

INKGR: 10GR0132	Reg: 24/06/2010	Dep:	
			
Secr:	GRIFFIE	Beh.:	
Kopie:		Ged.	
Burg:	Sic:	B-INFO: Collegebrieven	
Aan:	Raadslid of -leden	Kopie x	

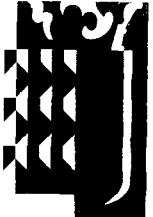
Onderdoor 25
Postbus 30, 3990 DA Houten
Telefoon 030 639 26 11
Fax 030 639 28 99
E-mail: gemeentehuis@houten.nl
Internet: www.houten.nl

Gemeente Houten

Aan de raad van de gemeente Houten

i.a.a. de commissieleden

gemeente Houten

Datum	Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Bijlagen
24 JUNI 2010			10004241	1
Onderwerp	Monitor economische crisis			

Geachte leden van de raad,

De inhoud van de deze brief en de monitor kunt u zo nodig betrekken bij de behandeling van het collegeprogramma.

De monitor

In 2009 bent u via een tweetal collegebrieven geïnformeerd over de gevolgen van de economische crises voor Houten. Wij willen deze wijze van informeren in 2010 doorzetten in een aangepaste vorm. Per half jaar zult u via het uitbrengen van een zogenaamde Crisismonitor worden geïnformeerd over de feitelijke ontwikkeling van een aantal voor Houten relevante gegevens. Via een bijgevoegde collegebrief zullen wij u informeren over de actuele inzichten en maatregelen die wij inzetten om de effecten van de economische crisis voor Houten zoveel als mogelijk te beperken.

De relevante gegevens zijn in de monitor onderverdeeld in de thema's:

- *Economie en bedrijvigheid*
- *Arbeidsmarkt en inkomen*
- *Woningmarkt en vastgoed*

Per thema zijn de meest actuele feiten en ontwikkelingen weergegeven. Dit gebeurt voor de periode 2007 tot en met heden om daarmee een meerjarig inzicht te krijgen en ontwikkelingen weer te kunnen geven.

Algemeen

In het Collegeprogramma 2010-2014 *Houten Werkt* hebben wij aangegeven dat de financiële vooruitzichten voor Houten door de economische crisis en de bezuinigingsopgave van het Rijk slecht zijn. Hierdoor komt de bestaande taakvervulling van de gemeente Houten, andere overheden, maatschappelijke organisaties en instellingen en van marktpartijen en bedrijven op bepaalde terreinen onder zware druk te staan. Tegelijkertijd nemen uitgaven (bijvoorbeeld voor bijstand en schuldhulpverlening) toe. Dit betekent dat er in de komende bestuursperioden fors moet worden bezuinigd. Het komende jaar zal er nog onzekerheid blijven bestaan over de impact van ontwikkelingen op rijksniveau voor de meerjarige financiële huishouding van de gemeente Houten. De kabinetsformatie na de verkiezingen van 9 juni 2010 zal sterk bepalend zijn voor de aard, omvang en fasering van deze rijksbezuinigingen.

In het collegeprogramma is dan ook een forse bezuinigingstaakstelling van circa € 7 miljoen opgenomen. Wij gaan er van uit dat met dit bedrag een stevige buffer wordt gevormd om bezuinigingen van de rijksoverheid c.a. te kunnen compenseren.

Daarbij is de inzet om de ruimtelijke kwaliteit en de kracht van Houten niet aan te tasten, de meerjarenbegroting sluitend te houden, ruimte te bieden om noodzakelijk nieuw beleid in gang te zetten en de lastendruk alleen trendmatig aan te passen.

Houten 'werkt' dus niet als vanzelf; hiervoor zijn continue aandacht en gerichte investeringen nodig. Het college zal zich daarom de komende jaren inzetten om - tegen de druk van de economische crisis in - de ruimtelijke kwaliteit en de kracht van onze samenleving in stand te houden en waar nodig te vergroten.

Om de druk op de stijgende uitgaven in de komende jaren op te vangen, zijn wij voornemens een zogenaamde *Bestemmingsreserve 'economische crisis'* te vormen. Wij zullen daarvoor financiële ruimtescheppende maatregelen nemen waar het kan. Op dit moment worden daartoe voorstellen voorbereid om een aantal financieel-technische maatregelen te treffen. Deze zullen zo snel mogelijk worden geëffectueerd. De te vormen bestemmingsreserve kan straks incidenteel worden ingezet ter compensatie van de rijksbezuinigingen, zodat:

- de druk op de budgetten binnen onder andere de domeinen werkgelegenheid, inkomensondersteuning, minimabeleid, woningmarkt en (woning)bouwproductie worden gecompenseerd;
- de eigen bijdragen van de lokale overheid worden gedekt wanneer deze als harde voorwaarde worden gesteld bij de inzet/toekenning van stimuleringsmaatregelen van andere overheden;

Op grond van de huidige inzichten verwachten we in de periode 2011-2012 een bedrag van € 0,6 - € 0,8 in deze reserve te kunnen storten.

Economie en bedrijvigheid

Ondanks de economische crisis hebben zich meer bedrijven gevestigd in Houten. Het gunstige vestigingsklimaat heeft hieraan zeker een positieve bijdrage geleverd. De aandacht voor onder andere de kwaliteit van de openbare ruimte en de goede begeleiding bij bedrijfsvestiging en -ontwikkeling zijn kernwaarden die door de ondernemers op prijs worden gesteld.

In het collegeprogramma 2010-2014 zijn binnen dit thema de volgende acties opgenomen:

Faciliteren van ondernemers

- Revitalisatie van Meerpaal en de Schaft. Onder meer op het terrein de Meerpaal en/of de Schaft zal ruimte worden geboden aan de markt voor het ontwikkelen van een bedrijfsverzamelcomplex.
- Doorontwikkeling van de functie van bedrijfscontactfunctionaris tot ondernemersloket waar het gaat om algemene vraagstellingen.
- Doorontwikkeling digitale dienstverlening: de werkwijze van www.antwoordvoorbedrijven.nl dient als voorbeeld.
- Regulier overleg met ondernemersverenigingen voortzetten. Contact met het onderwijs wordt daarin een aandachtsveld.
- Verruiming van mogelijkheden om in het buitengebied economische activiteiten te starten mits deze zittende agrarische ondernemers niet belemmeren om hun bestaande bedrijf uit te voeren.
- Meer ruimte voor ZZP'ers, onder meer door versoepeling van regelgeving.

Citymarketing

- In een voorstel worden de ambitiesniveaus voor citymarketing afgewogen en uitgewerkt in een actieplan.
- Verkenning mogelijkheden promotie winkelgebied Het Rond: in overleg met winkeliersvereniging Het Rond.

Arbeidsmarkt en inkomen

De banengroei is als gevolg van nieuwe bedrijfsvestigingen in Houten sterker toegenomen dan verwacht. Helaas is het aantal werkzoekenden nog sterker toegenomen. Desondanks is het Vakwerk Houten, sinds de oprichting, gelukt om zo'n 50% van de cliënten naar werk te begeleiden. De individuele benadering van Vakwerk en de kennis van het lokale werkgeverschap heeft tot dit resultaat geleid. Sinds 2009 is het mogelijk voor volwassenen om in Houten een opleiding te volgen bij het ROC. Dit heeft geresulteerd in een toename van het aantal cursisten.

Het positieve effect hiervan is dat de cursisten beter inzetbaar zijn op de krimpende arbeidsmarkt. Het aantal voortijdig schoolverlaters is het afgelopen jaar gedaald door onder andere de begeleiding vanuit het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) voortijdig schoolverlaten. Uit de evaluatie is gebleken dat de helft van het aantal schoolverlaters die zijn aangemeld, terug wordt begeleid naar het onderwijs.

Ondanks de bovenstaande positieve signalen is duidelijk dat Houten ook last heeft van een krimpende arbeidsmarkt. Zoals door de vereniging van Schuldhulpverlening en Sociaal bankieren is voorspeld, is als gevolg van de economische crisis, de vraag naar hulp bij schuldsanering en -dienstverlening toegenomen. De verwachting is dat het in 2010 verder zal toenemen, zo ook de algemene bijstand.

De effecten op de hierboven beschreven terreinen overziend, vallen de volgende zaken het meest op: De belangrijkste uitdaging is het bestrijden van de werkloosheid. Hoewel de werkloosheid in Houten in vergelijking met andere gemeenten nog steeds laag is, nam deze in mei 2010 toe tot in totaal 678 personen (NWW, bron UWV). Dit is een stijging van 20% werkzoekenden ten opzichte van eind 2008. Jongeren, die momenteel het meest hinder ondervinden van de verslechterende omstandigheden op de arbeidsmarkt, vormen een bijzondere groep waarvoor (zowel regionaal als lokaal) aanvullende maatregelen worden genomen.

In het collegeprogramma 2010-2014 zijn binnen dit thema de volgende acties opgenomen:

Zoveel mogelijk mensen aan het werk, met extra aandacht voor de doelgroep jongeren

- Mensen begeleiden naar werk, onder meer via Vakwerk Houten. Als betaald werk niet direct mogelijk is, gaan mensen aan de slag met een opleiding of vrijwilligerswerk.
- Jongeren onder de 27 jaar die een bijstandsuitkering aanvragen, komen direct in een leerwerktraject.
- Opstellen en uitvoeren van een investeringsplan om mensen aan het werk te krijgen. Een aanvalsplan jeugdwerkloosheid maakt hiervan een specifiek onderdeel uit.
- Indien bedrijven zich aanmelden als kandidaat voor een kavel op de Meerpaal of de Schaft, wordt het aspect van werkgelegenheid meegenomen in de onderhandeling met de kandidaat. De aandacht gaat daarbij ook uit naar de toevoeging van werkaanbod voor schoolverlaters en cliënten uit een re-integratietraject.

Ondersteuning voor hen die dat nodig hebben

- Ontwikkelen (2011) en uitvoeren (2012 e.v.) van een integraal en gericht armoedebeleid.

Woningmarkt en Vastgoed

Druk op de ruimtelijke opgave

De huidige crisis zet ook een grote druk op de ruimtelijke opgaven. Ambities voor woningbouw en kantoor- en bedrijfsontwikkeling zijn moeilijk, vaak later en soms niet te realiseren. Opbrengsten worden later gerealiseerd dan verwacht, plannen moeten worden herontwikkeld en extra investeringen e/o subsidies zijn nodig om de woningbouwproductie op gang te houden. Om deze redenen zal in de loop van dit jaar de huidige woningbouwprognose kritisch tegen het licht worden gehouden, hetgeen wellicht leidt tot een bijstelling.

Daarnaast dienen zich nieuwe ruimtelijke opgaven aan, zoals de ontwikkeling van het Eiland van Schalkwijk, de inrichting van het derde voorzieningengebied en de invulling van veranderlocaties binnen Houten. Deze nieuwe opgaven verschillen sterk ten opzichte van het bouwen van rode functies (wonen, werken, voorzieningen) in open gebieden. Het gaat nu om sterk gedifferentieerde opgaven met een hoog maatschappelijk nut, waarbij een substantieel financieel verdienvermogen zoals bij eerdere groeitaken ontbreekt.

Het bovenstaande onderstreept de noodzaak een proces op te starten dat moet leiden tot een beoordeling van bestaande- en nieuwe opgaven en kaderstellingen ten aanzien van inhoud, ambitie, financiën en marktrisico's. Daarnaast moeten per deexploitatie kansen en risico's zorgvuldig worden afgewogen om ze zo efficiënt mogelijk te realiseren.

In het collegeprogramma 2010-2014 zijn binnen dit thema de volgende acties en projecten opgenomen:

Houten-Zuid

- In de verschillende deelplannen van Houten-Zuid moeten nog ongeveer 1.900 (waarvan 500 in aanbouw) woningen worden gebouwd. Daarvan ligt het grootste deel 'vast' in contracten met marktpartijen (Castellum-West, de Hoon IV, Rietplas/Oosterlaakplas) of is onderdeel van zelfrealisatie door marktpartijen (Loerik V, Hofstad III, kop Loerik III, Castellum-Oost).
- In het kader van de 'Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009' is opnieuw voor een aantal woningbouwprojecten subsidie aangevraagd om de woningbouw te stimuleren. Het gaat om projectonderdelen in Castellum-West en -Oost en Rietplas.¹ Van deze regeling gaat een stimulans uit om op korte termijn te starten met de bouw van deze projecten.

Houten-Noord

- Centrumontwikkeling
  - Realisatie plangebied De Slinger.
- Oude Dorp
  - Plan van aanpak verdere stapsgewijze ontwikkeling Visie Oude Dorp 2030 (incl. verkenning financiële mogelijkheden).

Houten-Landelijk

- Gebiedsvisie Eiland van Schalkwijk / Linieland
  - Raadbesluit 2010 ten behoeve van bedrijfsplan voor uitvoering van de Linieland projecten.
  - Intentie om op korte termijn (2010) een aantal recreatieve elementen van de Waterlinie te realiseren; ingebruikname pont tussen de forten Honswijk en Everdingen en de expositieruimte in Honswijk.
  - Planvorming voor doorontwikkeling van de forten, de brug over de plofsluis en het recreatief transferium en verbetering van kano-, fiets- en wandelroutes.
- Kleine kernen
  - De gewenste verbreding in de landbouw (onder andere recreatie, verkoop streekproducten, dienstverlening) en het stimuleren van de economische activiteiten in het buitengebied en de kleine kernen worden meegenomen in de herziening van het bestemmingsplan Buitengebied. Vooruitlopend werkt de gemeente mee aan aanvragen die bijdragen aan de economische vitaliteit van het buitengebied maar die niet passen binnen het huidige bestemmingsplan.

Verkenning verdere (her)ontwikkelingsmogelijkheden woningbouwlocaties

- Marktgerichte analyse van de (her)ontwikkelmogelijkheden, fasering en prioritering van nog te ontwikkelen locaties.

Investeringsagenda gemeente 2010

In de onderstaande tabel staan de projecten die momenteel in opdracht van de gemeente in uitvoering zijn of binnenkort opstarten.

Projecten	Stand van zaken
Fietsverbinding onder De Staart (tussen de Meerpaal en het Rondeel); deze is aanbestedingsgereed.	Nader overleg met BRU over subsidiemogelijkheden.
Herstel- en verbeterwerkzaamheden aan sociaal culturele centra De Meerkoet, De Grote Geer en Nieuwoord (Houten-Noord).	Werkzaamheden zijn gereed.
Ontwikkeling en realisatie 3 ^e voorzieningengebied, met veel ruimte voor sportbeoefening.	Voortgang plan- en programmaontwikkeling; Voor de zomer van 2010 ontmoeting met risicodragende maatschappelijke partners.
Kredietvoting en start bouw VMBO.	Voorstel ingebracht in raadsproces juli 2010; In geval van positieve besluitvorming start (voorbereiding) bouw medio 2010.

¹ Ook voor het project Amalia Residence in Houten-Noord is een subsidie aangevraagd in het kader van de 'Tijdelijke stimuleringsregeling woningbouwprojecten 2009'.

<i>Projecten</i>	<i>Stand van zaken</i>
Bouw dorpshuis Schalkwijk.	Start voorbereidingen juni, daadwerkelijke start bouw na de zomer 2010.
1e fase woningbouw Groes.	Contractuele overeenstemming is bereikt. Er vindt nu overleg plaats over de indiening van de bouwaanvraag en de inrichting van de openbare ruimte. 1e paal wordt nog dit jaar verwacht.
Bouw Berg- en Boshschool.	Gereed met ingang van schooljaar 2010/2011.
Stationsgebied: herinrichting 3e fase openbare ruimte, afbouw spoorverdubbeling en fietstransferium inclusief inrichting.	Werkzaamheden zijn gestart, afronding ultimo 2010.
Reconstructies openbare werken	Er is sprake van een maximale jaarlijkse onttrekking uit de BOR voorziening van € 1,4 M. In 2010 wordt zelfs iets meer onttrokken (i.v.m. o.a. de kostbare reconstructie in de wijk Noord-Oost), maar dat wordt de komende jaren weer gecompenseerd door een iets lagere onttrekking. Voor 2010 staan aldus de volgende projecten op de rol: <ul style="list-style-type: none"> - reconstructie Noord-oost (totaal € 750.000); - groot onderhoud asfalt (€ 100.000); - groot onderhoud elementen (€ 180.000); - groot onderhoud fietspaden (€ 282.500); - groot vervangingsproject speeltoestellen (€ 173.000).
Sloop Bernhardschool, aanleg tijdelijk parkeerterrein, aanleg extra herontwikkeling woningbouw Amalia Residence.	School is gesloopt, start aanleg juni 2010, overleg met ontwikkelaar over Amalia Residence is gaande.

Samenvattend beeld

In het bovenstaande zijn de gevolgen van de economische crisis voor de gemeente Houten geschetst zoals deze zich medio 2010 aan ons aandienen.

De belangrijkste uitdaging blijft het bestrijden van de werkloosheid. Hoewel de werkloosheid in Houten in vergelijking met andere gemeenten lager is, neemt deze ook in onze gemeente toe. Jongeren vormen een bijzondere groep waarvoor (zowel regionaal als lokaal) aanvullende maatregelen worden genomen.

Wij blijven onze verantwoordelijkheid nemen om de Houtense investeringsagenda in stand te houden. Dit creëert werkgelegenheid, stimuleert de dynamiek op de woningmarkt en versterkt de kwaliteit van Houten. De opgave is niet makkelijk, maar we slagen er nog steeds in om projecten in uitvoering te nemen. De afhankelijkheid van de investeringsmogelijkheden van marktpartijen, bedrijven en corporaties bij het handhaven van de woningbouw- en bedrijfsinvesteringen is echter groot. Wij zullen op de beschreven terreinen voortdurend vinger aan de pols houden en informeren u in het najaar 2010 wederom integraal over de impact van de crisis.

Crisismonitor najaar 2010

Deze keer is er op uitgebreide wijze verslag gedaan vanwege de directe relatie met het nieuwe collegeprogramma. In het najaar zal er volgens afspraak opnieuw een update van de monitor plaatsvinden. Om een teveel aan herhaling te voorkomen, zal op dat moment de focus met name komen te liggen op een actualisering van de cijfers. Een 'vinger aan de pols', waarbij vooral wordt ingezoomd op eventuele belangrijke wijzigingen in de trends en het (voorgenomen) beleid.

Als u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de heer Frank-Jos Braspenning via telefoonnummer (030) - 63 92 791.

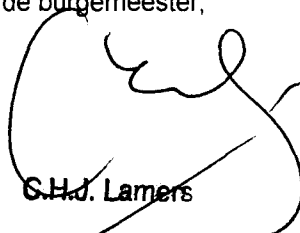
Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders
de secretaris,

de burgemeester,

J. Wiegel

G.H.J. Lamers

Bijlage(n): Crisismonitor juni 2010